

Aportacions de l'Associació Catalana de Municipis a la consulta prèvia a l'elaboració de la nova Llei de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya

El passat 14 de gener es va obrir el termini per a la consulta prèvia a l'elaboració de l'avantprojecte de Llei de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya. Essent conscients que és una etapa prèvia al document per a recollir idees per al seu primer plantejament, us aportem unes consideracions per a tenir-les presents no només en aquest moment previ a qualsevol proposta normativa, sinó també en tota la seva tramitació i fins a la seva aprovació definitiva.

1. Coresponsabilitat

La base sobre la que es vol construir el nou model d'Escola, s'ha de fonamentar des de bon inici amb la coresponsabilitat de tots els actors implicats.

Per aconseguir-ho cal que des d'aquest primer moment, en el que comencem a definir el marc jurídic, els ens locals i les entitats municipalistes puguin tenir, al costat del Govern de la Generalitat, una participació més enllà del paper consultiu o de participació externa i puntual.

Els fonaments d'aquest nou plantejament, han de basar-se en un plantejament comú, de confiança i de respecte entre l'administració de la Generalitat i tot el seu sector públic i els ens locals, tant municipals com supramunicipals. Sobre aquesta base institucional i amb la participació de la resta d'agents que participen directament o indirecta de l'administració pública, cal construir aquest nou model en que tothom se l'ha de sentir com a propi i no d'imposició d'una administració a l'altra o per un imperatiu legislatiu.

2. El nou model d'Escola

Compartim la necessitat que el model ha d'ésser ambiciós. Un model de país que superi la percepció d'una escola només formadora i es correspongui més en una Escola com eina principal de la transformació de l'administració pública de Catalunya.

Per aconseguir un paper vertebrador en les polítiques de formació, recerca, gestió, ètica pública i en posar en valor la funció directiva a l'administració pública, cal consensuar un plantejament comú de totes les institucions i agents que actualment treballem en aquests àmbits. I, alhora, cal ser respectuosos amb els rols de cadascú en el futur, que no va en detriment d'aquest rol integrador i vertebrador de l'Escola.

3. Posar en valor les preexistències

Si fem una diagnosi de la situació actual, conclourem que hi ha molts agents, molts actors que treballen en els àmbits que hauria d'abastar l'escola en el futur i això hi afegeix complexitat. I essent cert que les accions que cadascú està realitzant en aquests moments es corresponen més a les dinàmiques i prioritats de cada institució o entitat que a un plantejament comú, també hem de posar en valor tot el que s'està fent.

A partir d'un nou plantejament estratègic comú i volent enfortir un instrument veritablement transformador de les administracions públiques com ho ha de ser la nova Escola d'Administració Pública, hem de saber trobar l'encaix dels plantejaments actuals que hagin reeixit i posar-los a disposició del projecte. Seria un gran error no aprofitar la feina ben feta que durant anys s'ha estat fent.

4. Els ens locals: competències i autonomia local

Som conscients que el plantejament que es vol fer va més enllà de les competències de cada administració. Per això mateix, per respectar el marc competencial i l'autonomia local, a part de dissenyar d'una manera conjunta l'estratègia comuna, s'haurà de ser ben curós alhora d'executar els diferents Plans i accions en tots els àmbits, per respectar l'estratègia comuna però també els rols de cada administració i garantir-ne el permanent compromís amb el plantejament de país.

En la primera documentació que se'ns ha lliurat, queda clar que a part de temes estrictament formatius, també es vol regular l'àmbit de la selecció de personal de totes les administracions públiques, l'àmbit de la certificació, l'homologació i avaluació en formació, l'àmbit directiu, la formació d'electes, etc.. Plantejaments amb els que necessàriament des de la nostra entitat municipalista hi estem d'acord des del respecte institucional i la participació en la definició del projecte des de l'inici i, sobretot, en la seva execució una vegada consensuat el model. Cal ser especialment curós en tot allò que vagi més enllà de l'àmbit competencial i, per tant, depengui només de la voluntat dels propis ens locals el fet d'utilitzar o no aquest nou marc normatiu i vertebrador que els hi puguem oferir.

Massa sovint des de l'àmbit local hem hagut de demanar respecte a l'autonomia local, a les competències i el finançament, amb l'aprovació de nous marcs normatius que eren més propers a la dependència orgànica d'altres administracions que al respecte i al tracte entre iguals envers de l'administració més propera al ciutadà, la local.

5. Les entitats municipalistes

També cal que la nova regulació tingui present la tasca que estem desenvolupant les entitats municipalistes en els darrers 40 anys. L'associacionisme municipalista a Catalunya, és i ha estat modèlic. En el nostre cas, a més, amb la legitimitat que ens dona tenir associats gairebé a la totalitat d'ens locals de Catalunya. A nivell de lobbisme, de representació, de participació amb l'administració de la Generalitat i amb el Parlament de Catalunya en l'àmbit legislatiu, en l'assessorament als ens locals, en la formació d'electes i tècnics o en la prestació mancomunada de serveis, hem consolidat un espai que també posem a disposició del nou projecte d'Escola.

Al costat dels ens locals, volem seguir exercint aquest paper, de manera més enfortida i coordinada amb el nou marc jurídic que resulti de la transformació de l'administració pública del nostre país i especialment de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya.

6. Governança

Queda clar per tot el que hem apuntat fins ara, que el disseny de la Governança de l'Escola serà clau perquè tothom s'hi senti compromès. Trobar aquest encaix també serà determinant perquè l'Escola vagi més enllà del model actual en l'execució de les diferents Estratègies, Plans i Accions que es vagin aprovant. No és tan sols que encertem la forma jurídica, sigui consorci, agència o qualsevol altra, sinó l'empoderament que resulti d'aquesta forma per a les diferents institucions i agents que hi ha de participar.

Sense entrar en el detall, que sí que serà escaient quan hi hagi una primera proposta normativa, volem fer una primera consideració que al nostre parer és fonamental: la governança bàsica, no pot diluir el paper de l'administració de la Generalitat i el dels ens locals en un macroorganisme (Consell Rector o similar) on passin a tenir un paper residual.

Evidentment, som partidaris de la participació i implicació al màxim nivell d'institucions, agents socials, universitats, col.legis professionals, etc., però el primer que s'ha de garantir és que tant el sector públic de la Generalitat com el de les administracions locals tinguin una plena implicació en la Governança de l'Escola. Tanmateix i com dèiem abans, difícilment podrem anar més enllà dels àmbits competencials respectius si aquest aspecte no es té present en la Governança.

I cal enfortir també l'escola. Poder fer plantejaments a mig i llarg termini va íntimament lligat als consensos abans apuntats, però també en la preservació del seu finançament i de la funció directiva de la pròpia escola.

Barcelona, 18 de febrer de 2022.